

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-1/23/130-402-9

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni jurist Kirsika Kuutma
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	06.04.2023 Tallinnas
Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötleja	Krediidiregister OÜ, registrikood 12400621 aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, A. Weizenbergi tn 20, 10150 e-posti aadress: art@krediidiregister.ee
Isikuandmete töötleja vastutav isik	Juhatuse liikmed

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1, § 10 lõike 1, lõike 2 punkti 3 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 2 punktide a, b ja f, artikli 6 lõike 1 punkti f, artikli 14 lõigete 1 ja 2 ja artikli 21 lõike 1 alusel teen täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Lõpetada XXX (isikukood XXX) kohta Julianus Inkasso OÜ poolt 13.12.2018 esitatud maksehäire summas 82,12 eurot (seisuga 20.03.2023) avaldamine maksehäireregistris ja kustutada XXX maksehäire andmed.

Määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 21.04.2023.

Ettekirjutuse täitmisest teatage hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas valet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha 25 000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 2 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse algetada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 69 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

14.02.2023 sai Andmekaitse Inspeksioon XXX (kaebaja) kaebuse seoses tema isikuandmete töötlemisega ja avalikustamisega kolmandatele isikutele Krediidiregister OÜ peetavas maksehäireregistris (www.taust.ee).

Kaebuse kohaselt avaldati Krediidiregister OÜ poolt peetavas maksehäireregistris (www.taust.ee) andmed tasumata parkimistrahvi kohta, kuupäevaga 16.06.2019. Kaebaja sõnul oli tal mõni aeg peale trahvi saamist telefonivestlus parklat haldava Ühisteenused AS'iga, kes nõustus kaebaja põhjendustega parkimise seaduslikkuse osas (parkimine oli kaebaja sõnul automaadis registreeritud ning kinokülastajale tasuta) ning peale seda kõnet temaga rohkem ühendust ei võetud. Võlanõudest sai kaebaja teada alles 12.04.2022, kui temaga võttis ühendust Julianus Inkasso OÜ. Kaebaja vaidles nõudele vastu, viidates sellele, et registreeris parkimise automaadis, rikkumist ei toimunud ning et on juba korra nõudele vastu vaieldud (Ühisteenused AS'ile) ja peale seda temaga enam ühendust ei võetud. Samuti leidis kaebaja, et maksehäirete aluseks olev võlgnevus ei ole tõene (parkimine ei olnud õigusvastane) ning võlanõue on aegunud. Muuhulgas tõi kaebaja esile, et võlausaldaja kasutab maksehäireregistrit sunnivahendina, mis aga ei ole registri tegelik eesmärk ning et andmetöötleja (maksehäireregister) ei ole saatnud talle teavitust, et tema andmed on registris avalikustatud. Kaebaja taotles andmetöötlejalt endaga seotud maksehäire registrist eemaldamist ning enda andmete kustutamist, kuid maksehäireregister jätkas võlaandmete avaldamist. Kaebaja arvates puudub maksehäire avaldamiseks õiguslik alus.

07.03.2023 saatis inspeksioon Krediidiregister OÜ-le järelepärimise, milles selgitas isikuandmete avalikustamise nõudeid ja esitas täiendavad küsimused (vt lisa).

Koos 07.03.2023 järelepärimisega tegi inspeksioon andmetöötlejale ettepaneku lõpetada kaebaja maksehäire avaldamise, kui andmetöötleja leiab, et kaebaja maksehäire töötlemine ei ole kooskõlas IKÜM-ga ning palus sellest teavitada inspeksiooni ja kaebajat.

20.03.2023 vastas andmetöötleja järelepärimisele, aga ei lõpetanud maksehäireregistris kaebaja maksehäire avaldamist.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS:

Krediidiregister OÜ (andmetöötleja) ei nõustunud kaebaja vastuväidetega.

Esmalt tõi andmetöötleja välja, et võlausaldaja on isikut korduvalt teavitatud võlgnevusest enne võlanõude aegumistähtaaja saabumist ning et võlanõue kanti maksehäireregistrisse samuti enne võlanõude aegumist. Samuti juhib andmetöötleja tähelepanu, et võlanõude avalikustamiseks on õiguslik alus, sest kaebaja sisuline vastuväide nõudele (parkimine ei olnud õigusvastane) ei ole korrektne, sest tasuta parkimiseks peab külaline enda sõiduki kinos asuvas kioskis registreerima. Viimast kaebaja ei teinud, rikkudes sellega ka parkimistingimusi.

Andmetöötleja väitel töötleb ta kaebaja maksehäire andmeid kooskõlas IKS §-ga 10 ning IKS §-st 10 ja IKÜM artikli 6 lõike 1 punktist f tulenevatel õiguspärastel eesmärkidel.

Andmetöötleja on seisukohal, et ta on piisavalt kontrollinud maksehäireandmete õigsust ning piisaval määral kontrollinud kaebaja ülemäärast kahjustamist. Samuti on viidatud, et võlausaldaja teavitab kaebajat maksehäire avaldamisest ja IKÜM art 14 lg-te 1-2 asjaoludest. Andmetöötleja võttis kaebaja ülemäärase kahjustamise hindamisel arvesse maksehäire info tõele vastavust, võlgnevuste arvu, võlgnevuse suurust, võlgnevuse vanust, asjaolu, et võlakohustus on endiselt täitmata. Andmetöötleja on arvestanud ka asjaoluga, et ei ole teada nagu oleks maksehäire avaldamine toonud kaasa mistahes kahju. Kaebaja ülemäärase kahjustamise hindamiseks kasutas andmetöötleja skooringumudelit, mis tähendab, et ülemäärast kahjustamist hinnati kategooria muutumise kaudu ehk hindamise aluseks on, kui palju mõjutab vaidlusaluste maksehäirete avaldamine isikule antavat krediidiireitingut. Skooringumudeli tulemuste analüüsimisel asus andmetöötleja seisukohale, et maksehäirete avaldamine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ja huve. Andmetöötleja leidis, et kaebaja ülemäärase kahjustamise kontrollimisel aluseks võetud asjaoludest tulenevalt on õigustatud maksehäireandmete avaldamine kuni 30.06.2027.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Õiguslik alus

1. IKS § 10 lõike 1 kohaselt on võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmete avaldamine lubatud kolmandale isikule ja edastatud andmete töötlemine kolmanda isiku poolt andmesubjekti krediidiivõimelisuse hindamise või muul samasugusel eesmärgil ning üksnes juhul, kui andmetöötleja on kontrollinud edastatavate andmete õigsust ja õiguslikku alust isikuandmete edastamiseks ning on registreerinud andmeedastuse.

2. Sõltumata eelnevast, ei ole vastavalt IKS § 10 lõikele 2 lubatud võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmeid töödelda andmesubjekti krediidiivõimelisuse hindamise või muul samasugusel eesmärgil, kui:

- tegemist on eriliiki isikuandmetega;
- tegemist on andmetega süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise kohta enne avalikku kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist;
- see kahjustaks ülemäära andmesubjekti õigusi või vabadusi;
- lepingu rikkumisest on möödunud vähem kui 30 päeva;
- kohustuse rikkumise lõppemisest on möödunud rohkem kui viis aastat

3. Maksehäirete avalikustaja võib päringute teostajatele andmete avaldamisel tugineda ka IKÜM artikli 6 lõike 1 punktile f ehk õigustatud huvile, kuid sisuliselt nõuab see vähemalt samaväärsete meetmete tarvitusele võtmist kui IKS §-l 10 põhinev võlaandmete töötlemine. Lisaks tuleb arvestada, et õigustatud huvile tuginedes võib andmetöötlus suurema tõenäosusega osutada isikut liigselt kahjustavaks ja seega lubamatuks, kuivõrd ei esine IKS §-ga 10 ettenähtud täiendavaid kriteeriume isikuandmete avalikustamiseks (nt avaldamise aja osas). Oma loomult on nii õigustatud huvi alusel puudutatud isiku õiguste vs oma ärihuvide kaalumise kui ka IKS §-st 10 lähtuv isiku õiguste ülemäärase kahjustamise hindamine sarnased.

4. Andmetöötleja on oma selgituses välja toonud, et töötleb ja avaldab võlgniku isikuandmeid IKS § 10 alusel eesmärgiga teha need kättesaadavaks krediidiotsuseid tegevatele ettevõtetele, ning IKÜM artikli 6 lõike 1 punkti f ehk õigustatud huvi alusel järgnevatel eesmärkidel:

- teabe avalikustamine lepingulistele klientidele krediidi hinnangu eesmärgil (nii maksehäired kui ka avalikest allikatest tulenevad andmed);
- krediidiskoori andmine kliendi sellekohasel teenuse tellimisel;
- seoste avaldamine ettevõtte ja isiku vahel ja ettevõttega seotud isikute vahel ettevõtte profiilil ja seoste avaldamine füüsilise isiku profiilil;
- valitud ringi klientidele seire õigus.

Andmesubjekti ülemäärane kahjustamine

5. Eeltoodust tulenevalt tuleb nii IKS § 10 kui IKÜM artikli 6 lõike 1 punkti f alusel isiku võlaandmete maksehäireregistris avaldamisel ja kolmandatele isikutele edastamisel hinnata võlgniku õiguste ja vabaduste kahjustamist. Hinnata tuleb isiku õigustatud huvide **kahjustamise määra** ehk **iga kord konkreetse juhtumi asjaoludele tuginedes** kaaluda, kas vajadus isiku nõusolekuta isikuandmete edastamiseks kolmandatele isikutele kaalub üles isiku õiguste ja huvide riive¹. Seda toetab ka IKÜM artikli 21 lõikest 1 tulenev andmetöötaja andmete töötlemise õiguspärasuse tõendamiskohustus olukorras, kus võlgnik on esitanud andmetöötajale vastuväite. Vastuväite esitamise järgselt on andmetöötaja kohustus õigustatud huvide kahjustamise hetkeseis veelkord üle hinnata.

6. Andmetöötaja on enda sõnul konkreetse kaebaja puhul kontrollinud maksehäire info tõele vastavust, võlgnevuste arvu, võlgnevuse suurust ning võlgnevuse vanust. Andmetöötaja on arvestanud ka asjaoluga, et ei ole teada nagu oleks maksehäire avaldamine toonud kaasa mistahes kahju. Andmetöötaja märgib lisaks, et võlgnevuse osas ei ole kohaldatud aegumist. Samuti on toodud viide hindamismudelile ning selle rakendamise põhimõtetele. Pelgalt loetelu asjaoludest, mida võlaandmete avaldamisel kontrollitakse ning viide hindamismudelile, ei anna käesoleval juhul selgust, miks on jõutud kaebaja suhtes just sellisele tulemusele, et tema võlaandmeid avalikustatakse edasi.

7. Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul ei ole andmetöötaja piisaval määral selgitanud ja esitanud tõendeid selle kohta, millistele just selle konkreetse võlasuhte rikkumise (sh võlasuhte tekkimise) ja võlgniku üldiselt kirjeldavatele omadustele tuginedes ning millistest võlaandmete avalikustamise vajalikkuse kriteeriumitest lähtudes on ta jõudnud järeldusele, et tema õigustatud huvi kaalub ülesse isiku õigused.

8. Kohustuse rikkumist ei saa eeldada ning võlaandmete avaldamiseks maksimaalse perioodi jooksul (5 aastat) peab andmetöötaja tuginema konkreetsetele faktidele, mis selgitaksid, miks on andmetöötaja just sellisele järeldusele jõudnud.

9. Inspeksiooni hinnangul on kaebaja õigusi ülemääraselt kahjustavad järgnevad asjaolud, mis tingivad selle, et andmetöötaja õigustatud huvi ei kaalu üles kaebaja õiguste kahjustamist. Tegemist on:

- 1) väikese võlga (alla 100 eurot);
- 2) võlanõue on tekkinud ligi 4 aastat tagasi;
- 3) üksikvõlga, mis ei näita kaebaja osas järjepidevat käitumismustrit;
- 4) planeeritav võlaandmete avalikustamise aeg (5-aastane maksimaalne aeg) ei ole proportsioonis võlga ja võlgnikku käitumist iseloomustavate asjaoludega.

10. Inspeksioon on seisukohal, et kaebaja maksehäire andmete avalikustamise eesmärk ei ole nii kaalukas, et kaaluks üles kaebajale osaks saava pikaajalise õiguste ja vabaduste riive, mis talle alla 100-eurose aegunud võlanõude (üksik parkimistrahv) avalikustamisega kaasneb - üle 5 aasta seatakse kaebaja usaldusväärsus tulevaste tehingute osas kahtluse alla.

¹ Riigikohtu 12.12.2011. a otsus haldusasjas nr 3-3-1-70-11, p 21; Riigikohtu 14.03.2008 otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-5-08, p-d 25-26.

Kõikvõimalikele potentsiaalsetele tehingupartneritele on inimese andmete sisaldumine maksehäireregistris signaaliks inimesega tehinguid mitte teha või teha neid ebasoodsamatel tingimustel võrreldes maksehäireteta inimestega. Kui inimesel tegelikult ei ole makseraskusi ega pidevalt tekkivaid võlgnevusi, on tema maksehäireregistris hoidmine ja tehingupartnerite poolt teisiti kohtlemine põhjendamatu ja ülemääraselt kahjustav, ning ei täida algset registri eesmärki.

11. Andmetöötaja viitab, et võlausaldaja alustas menetlust ning võlanõue avaldati maksehäireregistris enne, kui saabus aegumistähtaeg. Sellest hoolimata on andmetöötaja jätnud arvestamata aegumist võlgniku õigustatud huvide ülemäärase kahjustamise kaalumisel peale vastuväite saamist. Mida pikema perioodi järel toimub isikuandmete töötlemine, sh edastamine, seda intensiivsemalt riivab see andmesubjekti põhiõigusi, eelkõige eraelu puutumatust, ning seda kaalukam peab olema andmete kolmandatele isikutele edastamise vajadus. Andmetöötaja ei ole välja toonud mitte ühtegi sellist erandlikku asjaolu, mis kinnitaksid kaebaja andmete krediitdivõimekuse hindamise või muul samasugusel eesmärgil kolmandatele isikutele edastamise vajalikkust niivõrd pika aja jooksul.

12. Aegumine annab ühtlasi kohustatud isikule kestva vastuväite täitmisest keeldumiseks. Andmetöötajale oleks pidanud asjaolude korrektse hindamise tulemusel olema ettenähtav, et võlgnik esitab oma andmete avaldamise suhtes vastuväite, tuginedes mh aegumisele. Avaldades maksehäireregistris aegunud võlanõuet ning püüdes seeläbi survestada võlgnikku tasuma nõuet, mille osas on võlausaldaja jätnud täitmata oma kohustuse võlg õigeaegselt sisse nõuda, on võla jätkuv avaldamine muutunud teatavaks sunnimehhanismiks. Võttes arvesse eelpool välja toodud argumente, saab aegunud nõude täitmiseks võlgniku survestamist antud kontekstis pidada andmetöötaja poolseks heade kommetega vastuolus olevaks käitumiseks.²

13. Maksehäire avalikustamine ei saa olla võla tasumise sunnimehhanism, vaid on nii isiku enda kui ka tulevaste laenuandjate kaitseks, et hinnata isikute maksevõimelisust. Riigikohus on aegunud võlgnevuse avalikustamist pidanud õigusvastaseks, kui võlausaldaja ei ole teinud ise muid jõupingutusi võla sisse nõudmiseks.³ Eraldi jääb kahtluse alla, kas üksik maksmata parkimistrahv (summa 30-40 eurot) peaks üldse olema reaalseks aluseks, et hinnata isiku maksevõimelisust järgnevate võlausaldajatega.

14. Pelgalt abstraktne maksehäire avaldamise eelduste loetlemine ja andmetöötaja üldine õigustatud huvi analüüs ei anna konkreetses juhtumis hinnangut, kuidas võlaandmete avaldamise vajadus kaalub üles isiku õiguste ja huvide riive. Nii ainuüksi mainimine, et võlgnik on rikkunud kohustust tahtlikult (sh esitamata selles osas ühtegi asitõendit või seletust), jätnud võla tasumata, olnud suhtluses võlausaldajaga, samuti asjaolu, et maksehäire andmed on andmetöötaja seisukohal tõesed, ei kujuta endast kaalumist. Hinnata tuleb maksehäire avaldamise eeldusi sisuliselt, lähtudes konkreetse juhtumi asjaoludest.

Andmesubjekti vastuväide

15. Andmekaitse Inspeksioon ei nõustu andmetöötaja seisukohaga, et maksehäire avaldamise üheks eelduseks saab olla võlgniku poolt teatamata jätmist, kuidas võlaandmete avaldamine ülemäära tema õigusi ja vabadusi kahjustab. See, et võlgnik ei ole edastanud informatsiooni ülemäärase kahjustamise kohta ning maksehäire avalikustajal puudub maksehäire avaldamisega tekitatud kahju kohta teave, ei vabasta andmetöötajat IKS § 10 lõike 2 punktist 3 ja IKÜM artikli 6 lõike 1 punktist f tulenevast kohustusest hinnata andmesubjekti õigustatud huvide ülemäära kahjustamist. Kaalumise kohustus tekib

² Tallinna Ringkonnakohtu tsiviilkolleegiumi otsus nr 2-22-3662 p 8.1.

³ 2-22-3662 <https://www.riigiteataja.ee/kohtulahendid/fail.html?fid=330825669>

maksehäireregistril endal iga kord juba enne kui ta kavatseb avaldada või isegi koguda (IKS § 10 lg 2) isiku võlaandmeid.

16. IKÜM artikli 21 lõike 1 kohaselt on andmesubjektil õigus oma konkreetsest olukorrast lähtudes esitada igal ajal vastuväiteid teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes, kusjuures vastuväite saamisel ei ole vastutaval töötlejal õigus isikuandmeid edasi töödelda, välja arvatud juhul, kui vastutav töötleja tõendab, et töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused. Samuti on andmesubjektil IKÜM artikli 17 lõike 1 punktide c ja d kohaselt õigus nõuda enda isikuandmete kustutamist.

17. Andmete kustutamise nõudega on andmesubjektil õigus pöörduda ükskõik millise vastutava töötleja poole, st nii võlausaldaja kui ka maksehäireregistri poole. See aitab hõlbustada IKÜM artikliga 17 antud õiguste kasutamist ning tagada isiku õigust tõhusale andmekaitsele. Vastupidisel juhul peaks andmesubjekt pöörduma iga vastutava töötleja poole eraldi, mis muudaks õiguste teostamise (isikuandmete kustutamise) eriti keeruliseks, mis omakorda läheb vastuollu IKÜM-i mõttega.⁴

18. Võlgnik on inspeksioonile teadaolevalt korduvalt esitanud vastuväite (sisaldub andmetöötleja saadetud järelepärimise vastuse lisa kirjavahetuses võlgnikuga), taotlenud enda andmete kustutamist maksehäireregistrilt ja vaieldnud maksehäire avaldamisele vastu, viidates võlanõude aegumisele ja teatades, et on korduvalt võlanõude õiguspärasusele sisuliselt vastu vaieldnud.

19. Vaatamata vastuväite saamisele, jätkas andmetöötleja võlgniku võlaandmete avaldamist, jättes esitamata maksehäire avalikustamise õiguspärasust kinnitavad tõendeid ja võlgniku kohta tehtud õigustatud huvi analüüsi ning jättes hindamata võlgniku õigustatud huvide kahjustamise ulatuse. Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul on andmetöötleja sellega rikkunud IKÜM artikli 21 lõikest 1 tulenevat tõendamiskohustust. IKÜM art 21 lõike 1 kohaselt on tõendamine eelduseks üldse edasiseks andmete töötlemise ja avalikustamise jätkamiseks.

Andmesubjekti teavitamine

20. IKÜM artikli 14 lõigetes 1 ja 2 sätestatud teave tuleb andmesubjektile edastada mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul peale isikuandmete saamist või kui isikuandmeid kavatakse avaldada teisele vastuvõtjale, siis hiljemalt andmete esimese avaldamise ajal (IKÜM artikkel 14 lõige 3).

21. Tulenevalt IKÜM artikli 14 lõike 5 punktidest a ja b võib andmetöötleja jätta võlgnikku aktiivse teavitamise kohustusse täitmata, kui andmesubjektil on see teave juba olemas või selle teabe esitamine osutub võimatuks või eeldaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi. Nimelt saab maksehäire avalikustaja jätta võlgnikku võlanõuete avaldamisest teavitamata juhul, kui võlausaldaja on isikut juba teavitanud ning esitanud andmed maksehäireregistri kohta ja edastanud selle registri andmekaitsetingimused (IKÜM § 14). Kui võlausaldaja ise võlgnikku ei teavita, on teavitamise kohustus maksehäireregistril võlgnevuse andmete saamisel.⁵ Ka siis, kui võlg loovutatakse ja tekib uus võlausaldaja, peab uus võlausaldaja uue vastutava töötlejana, kellel on ka oma töötlemise eesmärk ja tingimused, võlgnikku teavitama uuest võlausaldajast ja oma andmekaitsetingimustest.

⁴ Euroopa Kohtu otsus C-129/21 Proximus NV vs Gegevensbeschermingsautoriteit, p 72 jj.

⁵ Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 13.03.2019 otsus tsiviilasjas nr 2-17-1026, p 30.

22. Teavitamata jätmise põhjusel, et see eeldab andmetöötlejale ebaproportsionaalseid jõupingutusi, saab olla eelkõige olukorras, kus andmetöötlejale puuduvad konkreetse füüsilise isiku kontaktandmed. Näiteks juhul, kui andmetöötleja peaks koguma täiendavaid isikuandmeid üksnes selleks, et täita aktiivse teavitamise kohustust.

23. Maksehäire avalikustaja selgituste kohaselt on ta kontrollinud võlgniku maksehäirest teavitamist maksehäire infosüsteemi sisestaja kättesaadavaks tehtud dokumentide, sealhulgas infosüsteemi vahendusel võlausaldaja saadetud teavituste, alusel. Andmetöötleja esitas teavituse, milles võlausaldaja teavitab 29.04.2022 konkreetset võlgnikku maksehäire avaldamisest, et võlanõude täitmata jätmisel avalikustatakse võlg alates 16.05.2022 maksehäireregistris taust.ee.

24. Andmetöötleja selgitas lisaks, et IKÜM artikli 14 lõigete 1-2 asjaoludest teavitab ta võlgnikke läbi andmete töötlemistingimuste veebilehel *taust.ee*.

25. Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul ei ole andmetöötleja täitnud IKÜM artikli 14 lõigetest 1 ja 2 tulenevat teavitamiskohustust. Esitatud võlausaldaja maksehäire avalikustamise teatises teavitab võlausaldaja võlgnikku kavatsusest maksehäire avalikustada, kuid puudub teave IKÜM artikli 14 lõigete 1-2 asjaolude kohta. Tõendeid selle kohta, et algne võlausaldaja, maksehäire sisestaja või maksehäireregistri pidaja on võlgnikku teavitanud IKÜM artikli 14 lõigete 1-2 asjaoludest ei ole. Nimetatud teabe avaldamisest oma veebilehel ei piisa teavitamiskohustuse täitmiseks, vastav teave tuleb võlgnikule kättesaadavaks teha koos maksehäire avaldamise teavitusega. Teavitus peab võlgnikule tehtud olema enne maksehäire avaldamist. Vastasel juhul ei oleks andmetöötlus isikule ettenähtav ega läbipaistev (IKÜM art 12).

Kokkuvõte

Eeltoodut arvesse võttes on inspeksioon seisukohal, et käesoleval juhul ei ole andmetöötleja täitnud IKS § 10 lõike 1 ja lõike 2 punktist 3 ning IKÜM artikli 6 lõike 1 punktist f, artiklist 21 tulenevaid eeldusi võlgniku maksehäire avaldamiseks enda peetavas maksehäireregistris veebilehel taust.ee. Lisaks on andmetöötleja eksinud IKÜM art 5 lg 1 punktis a) sätestatud aluspõhimõtete vastu – kaebaja isikuandmete töötlemine ei ole olnud seaduslik, õiglane ega läbipaistev. Andmetöötleja on jätnud täitmata IKÜM art 14 lõigetest 1-2 tuleneva andmesubjekti teavitamiskohustuse. Eelneva tõttu tuleb lõpetada kaebaja maksehäire avaldamine ja kustutada võlaandmed maksehäireregistrist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kirsika Kuutma

jurist

peadirektori volitusel